

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Språkrådet
Postboks 8107 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref
17/996-11

Dato
20. desember 2017

Statsbudsjettet 2018 - tildelingsbrev - Språkrådet

Brevet er disponert i følgende deler:

1. Budsjetttrammer
2. Mål
3. Forutsetninger
4. Rapportering
5. Styringskalender

Sammen med brevet følger disse vedleggene:

Vedlegg 1: Budsjettfullmakter for 2018

Vedlegg 2: Årsrapport for 2018

Vedlegg 3: Regjeringens fellesføring

Vedlegg 4: Resultatmål og styringsparametere

Vedlegg 5: Styringskalender

Vedlegg 6: Fordeling av tilskudd på kap. 326, post 73

Vedlegg 7: Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt driftstilskudd fra Kulturdepartementet i 2018

Vedlegg 8: Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt prosjekt-/investerings- og enkelttilskudd fra Kulturdepartementet i 2018

1. Budsjetttrammer for 2018

Stortinget vedtok 12. desember 2017 Kulturdepartementets budsjett for 2018.

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 866

Avdeling
Avdeling for tro,
livssyn og kulturvern

Saksbehandler
Elisabeth Stavem
22 24 78 85

Kulturdepartementet stiller følgende budsjetttrammer til disposisjon for Språkrådet i budsjettåret 2018 jf. [Prop. 1 S \(2017–2018\)](#) og [Innst. 14 S \(2017–2018\)](#):

Utgifter

Kap. 326, post 01 Driftsutgifter: **kr 35 819 000**.

Rammen gitt i foreløpig tildelingsbrev datert 6. november 2017 er nedjustert med kroner 412 000 som følge av omstillingsavtale av 15. september 2017 og overføring av 0,8 årsverk fra Språkrådet til Nasjonalbiblioteket fra 2018. I tillegg er det tatt hensyn til at effektiviseringskravet ble økt fra 0,5 pst til 0,7 pst ved Stortingets behandling av budsjettet.

Rammen under post 01 inkluderer midler til dekning av merutgifter som følge av lønnsoppgjøret 2017.

For budsjettering og regnskapsføring av pensjonsutgifter viser vi til [Finansdepartementet rundskriv R-118](#).

For budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift viser vi til [Finansdepartementets rundskriv R-116](#).

Inntekter

Kap. 3326, post 01 Ymse inntekter: **kr 58 000**.

Tilskuddsbevilgninger

Kap. 326, post 73 Språkpolitiske tiltak og språkorganisasjoner: **kr 25 380 000**. Se omtale under punkt 3.2.

Særskilte oppdrag

Kap. 326, post 75 Tilskudd til ordboksarbeid: **kr 6 000 000**. Se omtale under punkt 3.3.

2. Mål

Bevilgningen på statsbudsjettets kapittel 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål bygger opp under departementets mål om å samle inn, bevare, dokumentere og formidle kulturarv; å gi tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet og sørge for at norsk er et velfungerende og fullverdig språk, jf. Prop. 1 S (2017-2018).

Språkrådet er statens fagorgan i språkspørsmål og har ansvar for å følge opp den norske språkpolitikken. Språkrådet skal verne om den kulturarven som norsk skriftspråk og talespråk representerer, styrke språkets status og bruk og bidra til at posisjonen til norsk som det samfunnsbærende språket i landet ikke svekkes. Videre skal Språkrådet fremme gjensidig respekt og toleranse mellom norske språkbrukere og verne om språkbrukernes interesser.

Hovedmålene for Språkrådet i 2018 er følgende:

- A. styrke norsk språks status og bruk i samfunnet (statusmålet)
- B. å fremme norsk som et godt og velfungerende kultur- og bruksspråk (korpusmålet)

C. å sikre det språklige mangfoldet og språkbrukernes interesser (språkbrukermålet)
For resultatmål og styringsparametere for Språkrådet i 2018 viser vi til vedlegg 4.

3. Forutsetninger

3.1. Generelle forutsetninger

Det er en forutsetning for den tildelte budsjetttrammen at Språkrådet følger målene, forutsetningene og kravene i dette tildelingsbrevet, i vedleggene til brevet og i departementets instruks til virksomheten.

Utgiftene knyttet til det planlagte aktivitetsnivået, inkludert nye tiltak som man vil sette i gang i 2018, må helt ut dekkes innenfor den tildelte budsjetttrammen. I disposisjonsplanen må det derfor innarbeides dekning for alle utgifter som vil påløpe i budsjettåret i henhold til de aktivitetene som virksomheten har planlagt for 2018.

Økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året må i sin helhet dekkes innenfor den tildelte budsjetttrammen.

3.2. Forvaltning av tilskuddsmidler

Språkrådet har ansvar for å administrere forvaltningen av tilskuddsmidlene til språkpolitiske tiltak og språkorganisasjoner under kap. 326, post 73. Det betyr at Språkrådet skal sende tilskuddsbrev, utbetale det tilskuddet som Stortinget fastsetter, og motta budsjettsøknad og rapport.

Tilskuddsordningen for innsamling og registrering av stedsnavn skal forvaltes i tråd med oppdragsbrev fra Kulturdepartementet datert 14. mars 2014. Forvaltningen av samtlige tilskuddsmidler skal skje i samsvar med punkt 3.13 i Kulturdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til Språkrådet. Se også punkt 3.8 Personalpolitikk nedenfor.

Stortingets fordeling av bevilgningen på post 73 er opplistet i vedlegg 6. Vi ber om en kort redegjørelse for Språkrådets arbeid med forvaltning av tilskuddsmidlene i årsrapporten for 2018.

3.3. Særskilte oppdrag – revisjon av Bokmålsordboka og Nynorskordboka

Under kap. 326, post 75 Tilskudd til ordboksarbeid er det bevilget 6 mill. kroner til revisjon av Bokmålsordboka og Nynorskordboka. Språkrådet i samarbeid med Universitetet i Bergen er ansvarlig for gjennomføring av prosjektet.

Kr 5 200 000 av avsetningen skal disponeres av Universitetet i Bergen. Kulturdepartementet gir med dette Språkrådet fullmakt til å belaste kap. 326, post 75 med kr 5 200 000 og utbetale oppdragsmidlene til Universitetet i Bergen. Se Finansdepartementets [rundskriv R-111/13](#).

Kr 800 000 av bevilgningen på posten skal disponeres av Språkrådet og vil bli utbetalt til Språkrådets kontonummer 7694.05.09625 innen utgangen av januar 2018.

Vi ber om at arbeidet med revisjonsprosjektet omtales i Språkrådets årsrapport for 2018.

3.4. Fellesføring – tiltak for å motvirke arbeidslivskriminalitet

I de enkelte års tildelingsbrev innarbeides det såkalte fellesføringer. Dette gjelder saker eller områder som regjeringen har bestemt at virksomhetene skal ha spesielt fokus på og som virksomhetene også skal rapportere på i årsrapporten.

I henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-8/17 gjelder følgende fellesføring for 2018:

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Språkrådet skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Språkrådet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

For nærmere omtale viser vi til vedlagte [rundskriv](#).

3.5. Digitalisering

Arbeidet med digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) skal videreføres i 2018. I årsrapporten skal Språkrådet gjøre rede for effektiviseringstiltak som er satt i gang eller planlagt. Det skal fremgå at tiltak som inneholder digitalisering er særlig vurdert. Virksomheten skal også vurdere nytten av en sourcingstrategi. Det skal også i årsrapporten for 2018 gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinster av tiltak kan hentes ut og omdisponeres til prioriterte områder.

3.6. Åpne data

Kultursektoren skal ha en kultur for åpenhet og transparens der data som hovedregel aktivt gjøres åpent tilgjengelig. Dette følger av Kulturdepartementets strategi for åpne data vedtatt 03. oktober 2017. Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og Norsk kulturråd gis et særskilt ansvar for samordning av tiltak, felles prioriteringer, kompetanseutveksling mv. i sektoren.

3.7. Personvern

Ny personvernlovgivning gjelder fra 25. mai 2018. Språkrådet må i god tid ha gjennomført nødvendige tilpasninger i systemer og i organisasjonen. Departementet vil komme nærmere tilbake til endringene i eget brev. Det vises for øvrig til veileder på [Datatilsynets nettsider](#).

3.8. Samfunnssikkerhet og beredskap

Departementet legger til grunn at virksomhetens ledelse har et systematisk og målrettet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, og at dette er integrert i virksomhetens planverk og styringssystemer. Dokumentasjon av virksomhetens risikovurderinger på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet skal foreligge som eget vedlegg og skal ikke tas inn i årsrapporten. Risikovurderingen skal danne grunnlag for virksomhetens beredskapsplanverk, herunder plan for kriseorganisering, varslingsrutiner og krisekommunikasjon. Virksomheten skal jevnlig øve på ulike scenarioer, slik at erfaringer og læringspunkter kan innarbeides i organisasjonen og i planverket. Hver enkelt virksomhet må dimensjonere sine planer, øvelser, kapasiteter og kompetanse, opp mot samfunnsoppdrag, ansvar og rolle i en krisesituasjon.

Informasjonssikkerhet

Offentlige virksomheter skal ha en internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet som baserer seg på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet jf. [eForvaltningsforskriften §15](#).

3.9. Personalpolitikk

Departementet forutsetter at Språkrådet til enhver tid har riktig bemanning og kompetanse slik at oppgavene blir utført på en best mulig måte. Språkrådet skal sikre og ivareta et forsvarlig arbeidsmiljø og forebygge og redusere sykefravær, herunder hindre trakassering og annen utilbørlig oppførsel, i tråd med arbeidsmiljølovens krav. Virksomheten skal ha rutiner for intern varsling om kritikkverdige forhold, i samsvar med arbeidsmiljøloven § 2 A-3. Språkrådet skal stille samme krav til sine tilskuddsmottakere.

Ny likestillings- og diskrimineringslov

Etter den nye [likestillings- og diskrimineringsloven](#) har alle offentlige virksomheter en aktivitetsplikt som følger av lovens § 26.

Etter den nye loven har ikke arbeidsgivere lenger en plikt til å redegjøre om likestilling. Dette innebærer at det fra 1. januar 2018 ikke er et lovpålagt krav til likestillingsredegjørelse i årsrapporter som utarbeides etter dette tidspunkt. Virksomheten må selv vurdere behovet for rapportering i årsrapporten.

4. Rapportering

4.1. Regnskapsrapport per 31. august 2018

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport per 31. august 2018, der det i tillegg til forbruket per 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Vi vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av en slik rapport.

4.2. Årsrapport for 2018

Virksomheten skal ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Årsrapport og årsregnskap skal utarbeides etter en felles struktur for alle statlige virksomheter, jf. pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten for 2018 utarbeides som eget dokument og sendes til Kulturdepartementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 15. mars 2019. Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai, men ikke før den er behandlet i styringsdialogen med departementet.

I henhold til pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten skal departementet i samråd med virksomheten avtale omfang og innhold i årsrapportens del I–V. Departementet vil ta dette opp i styringsdialogen med virksomheten. For nærmere omtale av årsrapporten vises det til vedlegg 2. Se også punkt 3.2 og 3.3 ovenfor.

5. Styringskalender for 2018

Styringskalender for 2018 følger som vedlegg 5 til dette brevet.

Med hilsen

Steinar Lien (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Elisabeth Stavem
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen

Budsjettfullmakter for 2018

Sentrale bestemmelser om budsjettering, budsjett disponering og økonomiforvaltning i statlige virksomheter er samlet i Finansdepartementets *Veileder i statlig budsjettarbeid* som er tilgjengelig elektronisk på [Finansdepartementets nettsider](#). Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet er omtalt i Finansdepartementets rundskriv [R-110 av 13. januar 2017](#).

For 2018 gjelder følgende budsjettfullmakter for virksomhetene under Kulturdepartementet:

1. Overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Virksomhetene kan overskride driftsbevilgningene mot tilsvarende merinntekter slik det framgår av oversikten nedenfor, jf. [Prop. 1 S \(2017–2018\)](#) og [Innst. 14 S \(2017–2018\)](#).

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 2
Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.	
Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.	

Dersom inntektene under de inntektspostene som er omtalt ovenfor blir mindre enn budsjettet, innebærer dette at rammen under de aktuelle utgiftspostene må reduseres tilsvarende mindreinntekten.

2. Nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Virksomhetene kan benytte nettobudsjettering under post 01 Driftsutgifter ved utskifting av utstyr. Adgangen til å nettoføre inntekter ved utskifting av utstyr er begrenset til inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01.

3. Inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester

Virksomhetene kan inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret når avtalene gjelder virksomhetens ordinære drift og utgiftene kan dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå i avtaleperioden.

4. Omdisponering mellom poster på budsjettet for statlige virksomheter

Virksomhetene kan gis adgang til å omdisponere inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til investeringer under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold under samme kapittel. Slik omdisponering av midler skal godkjennes av departementet i hvert enkelt tilfelle. Før omdisponering kan foretas må derfor virksomhetene sende søknad til Kulturdepartementet.

5. Overskridelse mot innsparing i senere budsjettermin

Virksomhetene kan gis adgang til å overskride driftsbevilgningen under post 01 Driftsutgifter med inntil 5 pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de fem påløpende budsjetterminene. Slik overskridelse skal godkjennes av departementet i hvert enkelt tilfelle. Før overskridelse kan foretas må derfor virksomhetene sende søknad til Kulturdepartementet.

6. Overføring av budsjettmidler mellom statlige virksomheter

Overføring av budsjettmidler fra en virksomhet til en annen virksomhet kan skje ved at det overføres midler til mottakende virksomhets konto, eller ved at mottakende virksomhet får belastningsfullmakt, jf. Finansdepartementets [rundskriv R-111/13](#). Dersom det benyttes fullmakt, skal fullmakten alltid gis til virksomheten, og ikke til en eller flere personer.

Kopi av fullmakten sendes Kulturdepartementet v/Administrasjonsavdelingen.

7. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste

Overføring av ubrukt driftsbevilgning (postene 01 og 21) fra ett år til neste skal godkjennes av Finansdepartementet. Virksomhetene sender eventuell søknad om overføring av ubrukt driftsbevilgning til Kulturdepartementet i samsvar med de frister som blir fastsatt senere i eget rundskriv til virksomhetene om statsregnskapet for 2018.

8. Tilsetting av personale i statlige virksomheter

Jf. [Statens personalhåndbok](#).

Myndigheten til å ansette virksomhetsleder ligger i Kulturdepartementet eller hos Kongen. For øvrige stillinger er ansettelsesmyndigheten lagt til virksomhetene (ansettelsesråd/styrer). Har ikke virksomheten ansettelsesråd eller styre, har Kulturdepartementet ansettelsesmyndigheten. Bestemmelser om ansettelsesmyndighet skal framgå av virksomhetens personalreglement, jf. [statsansatteloven](#) §§ 2 og 6.

9. Opprettelse, omgjøring og inndragning av stillinger

Den enkelte virksomhet kan selv opprette og inndra stillinger når dette skjer i samsvar med kravene i instruksen for virksomheten og relevant lov- og avtaleverk for tilsettingsforhold i staten.

Kulturdepartementet skal på forhånd orienteres om vesentlige organisatoriske endringer.

For virksomheter som er egne forhandlingssteder etter Hovedtariffavtalene i staten, skal opprettelse av stillinger som avdelingsdirektør eller høyere forelegges Kulturdepartementet.

Opprettelse av lederstillinger i virksomheter som ikke er egne forhandlingssteder, skal forelegges Kulturdepartementet når det gjelder stillinger på kontorsjefnivå eller høyere, jf. lønnsplanene 90.100, 90.303 og 09.840, og opprettelse av stillinger som forsker, prosjektleder eller utredningsleder, jf. lønnsplanene 90.400, 90.510 og 90.520.

10. Lønnsfastsetting av stillinger ved tilsetting

Kulturdepartementet fastsetter lønn for de stillinger der ansettelsesmyndigheten er lagt til Kulturdepartementet eller Kongen.

For øvrige stillinger fastsettes lønn av den enkelte virksomhet, i henhold til kravene til lønns spenn/-ramme og andre føringer for lønnsfastsettelse for den enkelte stilling i Hovedtariffavtalene i staten.

Årsrapport for 2018

Det vises til pkt. 1.5.1. i [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) (Bestemmelsene).

Årsrapporten skal inneholde seks deler med følgende benevnelse og rekkefølge:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av framtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk.

På [DFØs nettsider](#) ligger det anbefalinger og råd til innhold og struktur av årsrapporten.

1. Årsrapportens del I–V

I henhold til pkt. 1.5.1 i Bestemmelsene skal departementet i samråd med virksomheten avtale omfang og innhold i årsrapportens del I–V. Departementet vil ta dette opp i styringsdialogen med virksomheten. Som bakgrunn for en slik drøfting, har departementet utarbeidet følgende skisse til innhold i årsrapportens del I–V:

1.1 Del I Leders beretning

Det gis en overordnet vurdering av virksomhetens samlede resultater, kort omtale av hva ledelsen har lagt vekt på i rapporten og en overordnet fremstilling av virksomhetens viktigste prioriteringer. Beretningen skal signeres av virksomhetslederen.

1.2 Del II Introduksjon til virksomhetens og hovedtall

Det gis en kort omtale av virksomhetens formål og organisering, og hvilket regnskapsprinsipp som benyttes. Det skal videre oppgis nøkkeltall for 2017 og 2018 (antall årsverk, samlet budsjett- og regnskap mv.) og endringer fra 2017–2018.

1.3 Del III Årets aktiviteter og resultater

Kulturdepartementet skal rapportere til Stortinget om oppnådde resultater i 2018 gjennom budsjettproposisjonen for 2020. Virksomhetens resultatrapportering for 2018 vil danne grunnlag for denne rapporteringen. Resultatrapporteringen er også et viktig grunnlag for departementets formulering av mål- og resultatkrav for kommende år. Virksomheten må derfor legge vekt på å framskaffe og presentere data for oppnådde resultater for de mål som er trukket opp i tildelingsbrevet for 2018.

Virksomhetens rapport for 2018 skal inneholde:

- Kortfattet omtale av virksomhetens samlede aktivitet i 2018.

- Omtale av virksomhetens oppnådde resultater i 2018 for de resultatmål som er trukket opp i tildelingsbrevet for 2018. Omtalen skal begrenses til tiltak som er sentrale for mål- og resultatoppnåelsen.
- Omtale av planer og aktiviteter i 2018 knyttet til eventuelle spesielle forutsetninger som er trukket opp i tildelingsbrevet for 2018

Rapporten må inneholde både tekstomtale og tabelloversikter som dokumenterer de resultater som virksomheten har oppnådd med sammenlignbare tall for 2017 og 2018 og tilhørende plantall for 2019. Det skal benyttes tallmateriale som i størst mulig grad sier noe om virksomhetens ressursutnyttelse.

Virksomheter som forvalter tilskuddsmidler (både midler under ordninger og enkelttilskudd) må redegjøre for forvaltningen av tilskuddsmidler.

1.4 Del IV Styring og kontroll av virksomheten

Det gis en kort omtale av hovedelementene i virksomhetens opplegg for intern styring og kontroll, inkludert en vurdering av egnethet i forhold til måloppnåelse på kort og lang sikt. Departementet ber virksomheten ivareta følgende områder i rapporten:

- *Revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen*
Virksomheten bes redegjøre for oppfølging av merknader fra Riksrevisjonens revisjonsberetninger fra tidligere år.
- *Fellesføring*
Virksomheten skal rapportere på fellesføringen for 2018.
- *Digitalisering*
Virksomheten skal rapportere på arbeidet med digitalisering.
- *Samfunnssikkerhet og beredskap*
Virksomhetens risiko- og sårbarhetsanalyser skal oversendes departementet som vedlegg til årsrapporten. Virksomheten bes dokumentere eventuelle forebyggende tiltak som er gjennomført på sikkerhetsområdet og rapportere eventuelle endringer i risikobildet til departementet.
- *HMS*
Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Virksomheten bes kort redegjøre for mål, tiltak og resultater for oppfølging av kravene.

1.5 Del V Vurdering av framtidsutsikter

Det gis en kort omtale av forhold i og utenfor virksomheten som belyser hvordan disse forholdene vil kunne påvirke virksomhetens evne til i oppfylle virksomhetens mål på lengre sikt.

2. Del VI Årsregnskap

Krav til statlige virksomheters årsregnskap er fastsatt i Bestemmelsene punkt 3.4. Finansdepartementets rundskriv [R-115 av 24. november 2016](#) gir nærmere krav om

både innhold og oppstilling av regnskapet. Veiledningsmateriell og maler for oppstillinger og noter som virksomheten kan benytte ved utarbeidelse av årsregnskapet ligger på [nettsidene til DFØ](#).

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Departementene

Nr.	Vår ref	Dato
H-8/17	17/2316	15.12.2017

Rundskriv til fellesføring i tildelingsbrevene for 2018

Vi viser til møter og annen dialog med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Direktoratet for forvaltning og IKT om utkast til rundskriv om fellesføringen for 2018.

Nedenstående tekst tas inn i rundskrivet som KMD sender ut:

Fellesføring i tildelingsbrevene for 2018

Formålet med dette rundskrivet er å orientere departementene om fellesføringen som skal legges inn i tildelingsbrevene til samtlige statlige virksomheter for 2018. Grunnlaget for fellesføringer som virkemiddel er beskrevet i rundskriv P 2/2009 av 14. mai 2009.

1. Fellesføringsteksten for 2018

Regjeringen har gitt sin tilslutning til at offentlige virksomheter skal få en fellesføring om at anskaffelser skal gjennomføres og følges opp på en slik måte at det motvirker arbeidslivskriminalitet. Følgende tekst skal innarbeides i tildelingsbrevene for 2018:

"Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. <Virksomheten> skal ved tildeling av oppdrag og i

oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. <Virksomheten> skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet."

2. Regjeringens mål med fellesføringen

Fellesføringen er knyttet til virksomhetenes oppfølging av de pliktene de er pålagt som oppdragsgivere gjennom lov om offentlige anskaffelser. Dette gjelder blant annet krav til attest for skatt- og avgift, krav til lønns- og arbeidsvilkår, kontroll med leverandørkjeden og bestemmelsen om begrensning i antall ledd i leverandørkjeden.

Arbeidslivskriminalitet representerer en betydelig samfunnsutfordring. Arbeidslivskriminalitet kjennetegnes av kriminelle aktører som opptrer organisert og systematisk, gjerne på tvers av ulike bransjer. Følgene av arbeidslivskriminalitet er at arbeidstakere utnyttes, konkurransen i markedene vris og samfunnets inntektsgrunnlag undergraves. Regjeringen har utarbeidet en strategi for innsatsen mot arbeidslivskriminalitet for å samordne innsatsen. Et av hovedområdene i strategien er at det offentlige gjennom sine innkjøp skal bidra til å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Riksrevisjonen pekte i en rapport (Dokument 3:14 (2015-2016)) på behovet for en styrket innsats for å forhindre arbeidslivskriminalitet ved anskaffelser i offentlig sektor. Dette arbeidet følges opp blant annet gjennom regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet.

Det offentlige foretar betydelige anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider fra eksterne leverandører. Offentlig sektor har et særlig ansvar for å sikre ryddige forhold i norsk arbeidsliv og hindre arbeidslivskriminalitet ved å medvirke til at ingen arbeidstakere utnyttes.

Virksomhetene skal i sin årsrapportering redegjøre for hvilke rutiner de har for å motvirke arbeidslivskriminalitet i sine anskaffelser og hvordan det følges opp. Denne rapporteringen vil utgjøre et viktig kunnskapsgrunnlag for alle offentlige virksomheter, og vil blant annet kunne bidra til å målrette det videre arbeidet med oppfølging og veiledning for å forhindre arbeidslivskriminalitet ved offentlige anskaffelser. Det tas sikte på en kunnskapsoppsummering i løpet av 2019.

3. Eksempler på framgangsmåte for å motvirke arbeidslivskriminalitet ved tildeling og oppfølging av kontrakter

Det er den enkelte arbeidsgiver som har det primære ansvaret for at virksomheten driver i samsvar med lov og regelverk. Samtidig har oppdragsgivere et ansvar for å følge opp de kontrakter som inngås. Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter stiller særskilte krav til lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere i virksomheter som er leverandører til det offentlige. Oppdragsgiverne skal gjennomføre nødvendig kontroll av om leverandøren overholder disse kravene. Det er derfor viktig at virksomhetene har gode rutiner for å kontraktsfeste hvilke krav som stilles, hvilke sanksjoner som kan iverksettes ved brudd på kravene hos leverandør og underleverandører, samt rutiner for å følge opp de inngåtte kontraktene.

Kartlegginger som er gjort viser at mange offentlige virksomheter har for svak oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører i inngåtte kontrakter. Oppfølgingen skal bygge på en risikovurdering. Krav til rutiner for oppfølging må stå i forhold til risikoen. Behov for oppfølging og kontroll skal tilpasses den enkelte anskaffelsen, og det er opp til oppdragsgiveren å vurdere i hvilken utstrekning det er nødvendig å følge opp den enkelte leverandøren ut ifra risikonivå. Det vil ofte være behov for å oppdatere risikovurderingen med jevne mellomrom, for eksempel en gang i året i forbindelse med ordinær oppfølging av leverandør. Dersom risikoen vurderes å være høy, må oppfølgingen være tettere.

Noen veiledende eksempler

Et eksempel på betydningen av å kontraktsfeste krav, er Statnetts kontrakt med en utenlandsk underentreprenør i forbindelse med bygging av nye kraftlinjer i Vest-Agder og Rogaland. Kontrakten inneholdt bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår og krav til etiske retningslinjer. Det ble avdekket alvorlige avvik i lønns- og arbeidsvilkårene for arbeidstakere som var engasjert av underentreprenøren, blant annet ble det stilt krav om at halvparten av lønnen skulle betales tilbake til deres opprinnelige arbeidsgiver i hjemlandet. Dette var et alvorlig brudd på kontraktsvilkårene. Da forholdene ble avdekket kunne Statnett som oppdragsgiver med utgangspunkt i kontrakten kreve at underentreprenøren straks ordnet opp i forholdene.

Et eksempel på hvilke rutiner en oppdragsgiver kan ha for å følge opp inngåtte kontrakter, er Høgskolen i Oslo og Akershus sine rutiner for å sikre at det benyttes godkjente renholdsleverandører og at regelverket mht. lønns- og arbeidsvilkår følges. Rutinen innebærer blant annet at Høgskolen tar stikkprøver hver 6. måned hvor det bes om kopi av arbeidsavtaler, timelister og lønns slipper for å sikre at leverandør følger regelverket. I følge rutinen bes det om innsyn i 5 arbeidsforhold per leverandør, og det settes i gang sanksjoner i henhold til gjeldende kontrakt der det avdekkes brudd på regelverket. Arbeidstilsynet varsles også.

Flere store offentlige virksomheter har egne samarbeidsavtaler med offentlige kontrollmyndigheter. Gjennom dette samarbeidet kan det gis veiledning om hvilke forhold virksomhetene må være særskilt oppmerksomme på. Bl.a. har noen store offentlige utbyggere samarbeidsavtaler med Skatteetaten. Avtalen går ut på at Skatteetaten bistår med opplysninger i sanntid til innkjøperne hos de offentlige utbyggerne slik at de kan forbedre sin internkontroll i forbindelse med inngåelse av kontrakter. Alle statlige virksomheter bør foreta en vurdering av om det kan være aktuelt å inngå et samarbeid med en eller flere kontrollmyndigheter i forbindelse med sine anskaffelser.

4. Hva forventes av departementene?

Departementene skal ta fellesføringen inn i sine tildelingsbrev, henwise til rundskrivet og følge opp virksomhetenes gjennomføring av fellesføringen. Etter KMDs vurdering skjer oppfølging best gjennom den ordinære styringsdialogen.

Departementene bør også legge til rette for veiledning til etatene, og for erfaringsutveksling mellom etatene, blant annet ved å videreformidle gode eksempler.

5. Hva forventes av virksomhetene?

Jf. omtale under punkt 3.

For å sikre at offentlige virksomheter motvirker arbeidslivskriminalitet i egne anskaffelser på en best mulig måte, er det sterkt å anbefale at arbeid mot arbeidslivskriminalitet inngår i virksomhetenes systemer og rutiner for anskaffelser. De virksomhetene som ikke har etablert slike systemer og rutiner bør etablere disse og sikre en praksis for at de blir fulgt opp.

I årsrapporten skal virksomheten redegjøre for hvilke systemer og rutiner de har for kontraktsinngåelse og for oppfølging av inngåtte kontrakter for å motvirke arbeidslivskriminalitet.

6. Ytterligere informasjon og veiledning

Direktorat for forvaltning og IKT (Difi) er, blant annet, et kompetansesenter for det offentliges arbeid med anskaffelser. På oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet har Difi utviklet veiledningsmateriale om hvordan offentlige virksomheter kan forhindre arbeidslivskriminalitet ved inngåelse og oppfølging av kontrakter. Difi kan kontaktes for nærmere veiledning. På www.anskaffelser.no er det generell informasjon og veiledning om ulike verktøy og metoder som virksomhetene kan benytte, blant annet Difis veileder om "Lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter – veileder for beste praksis".

Arbeidstilsynet fører tilsyn med oppfølgingen av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Arbeidstilsynet kan også kontaktes for å få råd og veiledning om oppfølgingen.

For nærmere informasjon om gjeldende rett vises det til Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter og Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett.

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Asgeir Fløtre
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi:
Statsministerens kontor
Riksrevisjonen

Hovedmål, resultatmål og styringsparametere for Språkrådet i 2018

Hovedmål A	Resultatmål til hovedmål A	Styringsparameter til hovedmål A	
Å styrke norsk språks status og bruk i samfunnet (statusmålet)	1 Økt bruk av norsk språk ved siden av engelsk i undervisning, formidling og administrasjon ved norske FoU-institusjoner	1.1.	Språkrådet skal bidra til kartlegging og analyse av situasjonen for norsk fagspråk, og gjennom samarbeid med og pådriverarbeid overfor UH-sektoren bidra til å styrke norsk fagspråks posisjon i sektoren.
		1.2	Mønsterpraksisprosjektet for parallellspråkbruk i UH-sektoren er fulgt opp
	2 Offentlige og private virksomheter i Norge har økt tilgang til, og tar i større grad bruk teknologiske språkressurser på norsk	2.1	Språkrådet skal bidra til videre strategisk utbygging av ressurser i Språkbanken og skal legge til rette for at ressursene blir tatt i bruk av språkindustrien til å utvikle språkteknologiske programmer på viktige samfunnsområder
Hovedmål B	Resultatmål til hovedmål B	Styringsparameter til hovedmål 2	
Å fremme norsk som et godt og velfungerende kultur- og bruksspråk (korpusmålet)	3 Økt kunnskap om språkpolitiske hensyn i språkopplæringen i skolen	3.1	Gjennom kontakt med relevante styresmakter og virksomheter skal Språkrådet arbeide for at språkpolitiske hensyn ivaretas i strategier, planverk, lover og tiltak i skolen
	4 Samordnet og effektiv saksbehandling i Stedsnavntjenesten	4.1	Nye retningslinjer for arbeidsdeling og rutiner for stedsnavntjenesten foreligger
	5 Styrket kunnskap i samfunnet om rettskrivningsnormer og god og korrekt språkbruk	5.1	Prosjekt for revisjon av Nynorskordboka og Bokmålsordboka er igangsatt i samarbeid med UiB
		5.2	Språkrådets allmenne rådgivings- og svartjeneste er effektivisert
		5.3	Automatisk godkjenningssystem for ordbøker og ordlister til bruk i skolen er etablert
6	6.1	Løsning for automatisk innhøsting av målbruksdata er testet	

Tildelingsbrev 2018 – vedlegg 4

		Et bedre og klarere forvaltningsspråk	6.2	Språkrådets kurs- og veiledningsvirksomhet overfor forvaltningen er videreutviklet og på riktig nivå
Hovedmål C		Resultatmål til hovedmål C	Styringsparameter til hovedmål C	
Å sikre det språklige mangfoldet og språkbrukernes interesser (språkbrukermålet)	7	Styrket nordisk samarbeid med utgangspunkt i den nordiske språkdeklarasjonen	7.1	Nordisk språkdeklarasjon følges opp, med språk og terminologi i standarder, tegnspråk og nabospråkforståelse som prioriterte områder
	8	Norsk tegnspråk, kvensk, romani og romaner er styrket og synliggjort	8.1	Språkrådet skal fremme kontakt, samarbeid og dialog med og imellom språkbrukergrupper, organisasjoner og institusjoner for de ulike språkene.
			8.2	Språkrådet skal samarbeide med Kvensk språkting og Kvensk institutt om normering, dokumentasjon, språkstandardisering og styrking av kvenske språkfaglige miljø
			8.3	Språkrådet skal bidra til å utvikle og formidle nye termer på norsk tegnspråk

Styringskalender 2018 for Kulturdepartementet (KUD) og Språkrådet (SR)

Frist	Sak	Ansvar
Primo januar	Budsjettskriv for 2019	KUD
15. januar	Regnskapsrapport (kasserapport) per 31. desember 2017	SR
18. januar	Forklaringer til statsregnskapet 2017	SR
1. mars	Budsjettframlegg for 2019	SR
15. mars	Årsrapport for 2017	SR
Innen medio mai	Etatsstyringsmøte	KUD
15. september	Regnskapsrapport per 31. august	SR
Ultimo oktober	Foreløpig tildelingsbrev	KUD
November	Etatsstyringsmøte	KUD
Ultimo desember	Tildelingsbrev for 2019	KUD

Stortingets fordeling av tilskudd på kap. 326, post 73 Språkpolitiske tiltak og språkorganisasjoner, jf. [Prop 1 S \(2017-2018\) for Kulturdepartementet og Innst. 2 S \(2017-2018\)](#)

Tiltak	Saldert budsjett 2018 (i 1000)
Det Norske Akademi for Språk og Litteratur	115
Kainun institutti - Kvensk institutt	5 740
Landssamanslutninga av nynorskcommunar	1 510
Noregs Mållag	5 460
Nynorsk avissenter	2 835
Nynorsk Pressekontor, Stiftinga	6 030
Riksmålsforbundet	1 570
Ruijan Kaiku - kvensk avis	1 200
Innsamling av stedsnavn	820
Årets nynorskcommune	100
SUM	25 380